

Smrt čtyř českých vojáků v Afghánistánu

8.7.2014 CT 24 str. 1 14:05 Brífink

moderátorka

A vracíme se k hlavnímu tématu, tedy smrti čtyř **českých vojáků** v **Afghánistánu**. Teď k tomu vystoupí **náčelník Generálního štábu Petr Pavel**.

osoba

... **základní** informace k tragické události dnešního dne a následně potom bude čas na vaše otázky, na které je tady připraven a odpovídat kromě pana **generála Petra Pavla** i jeho zástupce, pan **generálmajor Aleš Opata**, který zodpovídá za řízení **zahraničních operací**. Pane **generále**, prosím.

Petr PAVEL, náčelník Generálního štábu AČR

Dobrý den, dámy a pánové. Já musím hned na úvod říct, že důvod, pro který jsem svolal dnešní **tiskovou konferenci**, je jedním z nejhorších, které si dovedu představit, snad kromě vyhlášení **války**, protože oznámení ztráty hned čtyř **vojáků armády**, je skutečně informací, kterou sděluji velice nerad. Bohužel takové věci se ve válkách stávají, my s nimi musíme počítat. Přestože takový počet a zvlášť v tak malé **armádě**, jako je naše, kde se téměř všichni už známe, se dotýká téměř osobně každého **vojáka**, ať je to jednotka, případně brigáda, až na úroveň **Generálního štábu**. Na úvod mi dovolu, abych touto cestou vyjádřil naši účast všem rodinám pozůstalým, všem blízkým **vojáků** a zároveň bych je chtěl ujistit o tom, že **armáda** udělá vše, co bude v jejich silách, aby jim v těchto těžkých chvílích stála na blízku. K rekapitulaci toho, co, co se stalo, a co jste nakonec už všichni nějakým způsobem zaznamenali, ať už ze světových nebo z našich médií, v 5.15 našeho času, v 7.45 místního času došlo k výbuchu nástražného zařízení ve vestě sebevražedného atentátníka, který se přimíchal do davu lidí, se kterými na místě komunikovali i **naši vojáci**. Bylo to v rámci standardní jedné patroly, při které **naši vojáci** hlídají v prostoru do perimetru až 20 kilometrů od **základny** Baghram, kde zajišťují ochranu této **základny** jak před odpalováním neřízených střel, tak před pohybem nehlášených **ozbrojených osob**. Zároveň jejich úkolem je navazovat kontakt s místním obyvatelstvem a to jak s lidmi na ulicích, tak s jejich představiteli v samosprávách. Je to standardní součást jejich práce. V tomto konkrétním případě prověřovali místo možného odpalu **raket**, ze kterého byly odpalovány **rakety** na **základnu** Baghram v uplynulých dnech. To byla jedna část té sesednuté patroly z **obrněných vozidel**, ta druhá právě komunikovala s místními. Je třeba říci, že vztahy **našich vojáků** s místním obyvatelstvem v provincii Parván jsou na nadstandardní úrovni a že jsme v rámci vztahů s místními neměli nikdy žádné zvláštní problémy. Nakonec i takový indikátor, jako přítomnost dětí a žen v tom davu byla i pro **naše vojáky** signálem, že situace je v podstatě bezpečná. To, že se tam vmísil člověk, který podle všeho měl na sobě uniformu **Afghánské** národní policie a odpálil se, je skutečně věc, která se nedá předjímat a nedá se jí ani nijak účinně zabránit. Následkem toho bylo, jak tedy již víte, čtyři úmrtí a jedno vážné zranění. Ten vážně zraněný **voják** je v **péči amerických** a našich lékařů v **americké vojenské nemocnici** na **základně** Baghram. Podstoupil už jednu operaci, ještě další minimálně dvě budou následovat. V současné době je ve stabilizovaném stavu, je mimo bezprostředního ohrožení života, přestože jeho transport do republiky s ohledem na očekávané operace ještě není možný. My pro pozůstatky **vojáků** vypravíme **vojenský speciál**, který, do kterého byla v tuto dobu vmontována jednotka intenzivní **péče** pro zraněného **vojáka**. **Letoun** bude připraven k odletu během zítřejšího dne. Odlet předpokládáme v zítřejších večerních hodinách a přilet zpátky na **základnu Kbely** přibližně kolem poledního ve čtvrtek. Ty časy ještě budou upřesněny. Po návratu na **základnu Kbely** předpokládáme smuteční ceremoniál za padlé **vojáky**. Rád bych v této souvislosti ještě ocenil účast jak prezidenta, předsedy vlády, **ministra obrany** a dalších představitelů **České republiky**, ale i našich kolegů, **vojáků**, ale i představitelů institucí ze zahraničí. V průběhu dnešního dne jsme oba dostali celou řadu esemesek, telefonátů, ve kterých nám různí lidé vyjadřují současně ..., soustrast a podporu. Já si toho velice vážím a v kontrastu s touto takovou univerzální účastí bych chtěl dát některé debaty, které

probíhají pod články na internetu, které hraničí s elementární lidskou slušností a jakkoli nejsem přítelem cenzury a zvláště těchto volných médií, tak si myslím, že jistá sebecenzura, alespoň morální by měla fungovat, protože v konfrontaci s lidským životem taková "stoka" by se objevovat neměla. Já věřím tomu, že drtivá většina našeho obyvatelstva si je vědoma toho, že **naši vojáci** tam nejezdí si zastřílet, že tam nejezdí vylepšit svoji ekonomickou situaci, ale že dělají svoji práci, kterou jim stanovují, stanovují pravidla a zároveň politické zadání, že celá ta mise má jasný politický mandát a **naši vojáci** tam vykonávají pouze svoji práci a vykonávají ji velice dobře. Tolik z mé strany na úvod a teď, prosím, vaše dotazy.

osoba

Prosím, vaše otázky. Pan Drahoňovský, **Česká** televize.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, redaktor ČT

Tomáš Drahoňovský, **Česká** televize. Já bych měl hned několik dotazů. Jednak bych si rád ujasnil tu situaci vlastně, která se odehrála přímo na místě v **Afghánistánu**. Těch informací je několik. Jedna tvrdí, že útočník projížděl na kole, druhá, že na motocyklu, dá se nějakým způsobem upřesnit, co se vlastně odehrálo konkrétně viděno třeba pohledem právě toho, toho útočníka. Kdo to, kdo to vlastně tedy byl podle vašich informací? Dále, je pravda, že mezi oběťmi tohoto **útoku** jsou také děti, pokud tedy byly v této skupině, o které vy jste, pane **generále**, hovořil? A dále jsem se chtěl zeptat, co vlastně bude teď dál? My už jsme slyšeli, jak bude naloženo s těly, že proběhne repatriace, nicméně co rodiny obětí? Bude nějakým způsobem **Armáda České republiky** s nimi komunikovat? Vyšle třeba psychology? A jakým způsobem vlastně to bude mít vliv na tu stávající **misí**? Někým způsobem, řekněme, už tam jsou **vojenští psychologové**, už tam probíhají nějaké úkony, které jsou potřeba a nahradí někdo a v jaké době ty **vojáky**, kteří padli?

Petr PAVEL, náčelník Generálního štábu AČR

Tak já, já začnu od konce. Se **speciálem**, který pojede pro ostatky **našich vojáků**, poletí s velkou pravděpodobností i pan ... Opata a s ním zároveň pět **vojáků**, kteří, kteří nahradí ty ztráty. Pokud jde o rodiny, tak rodiny jsou v takových případech informovány vždycky jako první a vždycky osobně. I proto, přestože jsme o té situaci samozřejmě věděli do pár minut po vzniku incidentu, tak není možné sdělovat informace dříve, protože bychom považovali za naprosto nemorální a nesolidní, aby se rodiny dozvíдалy tu situaci z médií. Ke každé rodině jede buď **velitel** jednotky nebo jeho nadřízený a jede psycholog, lékař, případně kaplan, pokud ta rodina je věřící. Ve všech těchto případech to proběhlo dnes ráno. Zároveň je připravený celý systém opatření k pomoci těmto rodinám, ať už tedy jsou to **vojáci** ženatí nebo svobodní. Je připraven celý systém náhrad, kompenzací, výdajů s touto situací spojených a to v té úrovni oficiální. V té úrovni neoficiální, která nikomu nic nepředeje, je nepsaným pravidlem velice hluboká solidarita mezi **vojáky**. **Vojáci** z jednotky, ze kterých jsou ti padlí, případně ranění, se nad rámec jakýchkoli svých povinností starají o pozůstalé a věnují jim veškerou, veškerou **péči**, které jsou schopni. Takže z tohoto pohledu skutečně my to vnímáme jako projev hluboké solidarity, který jak vychází zevnitř, tak z těch psaných pravidel. Pokud jde o situaci v místě, v konkrétním tom případě, tak patroly jsou jedním ze **základních** prostředků, kterými **naši vojáci** plní ostrahu toho velkého prostoru několika desítek čtverečních kilometrů severně od **základny** Baghram. Mají za cíl nejenom tedy demonstrovat **vojenskou přítomnost** v místě a tím ujišťovat místní obyvatelstvo o tom, že jsou tam pořádkové síly, které dohlíží na to, aby se tam nedělo nic nepravého a to v součinnosti s místní policií a místními orgány. V místech, kde je **afghánská armáda**, tak samozřejmě i s **afghánskou armádou** a **bezpečnostní službou** a **naši vojáci** v rámci té, řekněme, protipovstalecké kampaně mají za cíl mnohem více komunikovat s místním obyvatelstvem, aby se tam právě prohloubil ten pocit důvěry. Proto a přesto, že to je riskantnější, než jezdit v **obrněných vozidlech**, tak dívat se na místní občany přes hlaveň kulometu, nikdy není vhodným prostředkem k navázání kontaktů. Proto **naši vojáci** sesedají, proto ten osobní kontakt s místními, proto přes tlumočníky komunikace a co těm lidem chybí, co potřebují, s čím, s čím potřebují pomoci. A v těchto okamžicích samozřejmě ti **vojáci** jsou nejzranitelnější. My jsme za celou dobu působení našich strážných jednotek, jak první, tak té druhé, na **základně** Baghram neměli vážnější incident s místním obyvatelstvem

a tento incident je skutečně velice nešťastný, politováníhodný, ale bohužel, jak jsem řekl, nedá se mu v těch daných podmínkách zabránit.

osoba

Další otázka, pan Gazdík.

redaktor

Dobrý den, ... tady ČTK. Já mám trochu podobný dotaz jako kolega, vlastně teda, změní se něco, aktuálně teda na tom místě, myslím na té misi, jako že třeba budou méně chodit do akce, stýkat se s těmi místními? A ještě druhý dotaz, objevila se taky zpráva, že vlastně ten **útok** cílil na **Američany**. Jestli se k tomu můžete vyjádřit?

genmjr. **Aleš OPATA**, zástupce náčelníka **Generálního štábu AČR**

Tak já bych se chopil slova v tomhle případě. Nejdřív bych chtěl teda z tohodle místa projevít hlubokou soustrast rodinám a příbuzným **našim ... vojákům**, kteří zahynuli v **Afghánistánu**. Nebyli to jenom **příslušníci Armády České republiky**, ale byli to především taky naši kamarádi, kteří tam odváděli práci. Co se týče toho samotného incidentu, v současné době probíhá jak z úrovně naší, tak z úrovně **americký armády** a dalších koaličních partnerů poměrně zevrubná analýza, analýza toho, jak se ten incident udělal, jaký byl mechanismus toho, toho incidentu. Já tu proceduru z hlediska operační bezpečnosti tady nebudu popisovat. Každopádně cílem bude to poučit se z tohoto případu, do budoucna se v něm ..., se jemu vyhnout. V žádném případě to neznamená, že **Armáda České republiky** ukončí činnost v daném operačním prostoru, protože tím pádem bychom naplnili jeden z cílů povstalců, a to je odradit **příslušníky** koaličních sil od té, od té činnosti. Každopádně ti **vojáci** odváděli práci, tak jak ji odvádět měli. Žádný z těch indikátorů, který my sledujeme při kontaktu s civilním obyvatelstvem nenasvědčoval, nenasvědčoval tomu, že by něco takového se mohlo stát. To **jednání** probíhalo ve velmi přátelské atmosféře za účasti žen a dětí. Na straně **afghánského** obyvatelstva je v současné době sedm mrtvých **civilistů**, z toho jedno dítě. Jedno dítě bylo zraněno a bylo společně s naším teda, s naším raněným **vojákem** transportováno na **americkou základnu** Baghram k ošetření. Takže, abych to celý uzavřel, celou situaci budeme analyzovat, a potom přijmeme adekvátní opatření k tomu, jak těmhle situacím dále předcházet.

redaktor

Cítil ten **útok** přímo na **naše vojáky**?

genmjr. **Aleš OPATA**, zástupce náčelníka **Generálního štábu AČR**

Naše informace nejsou, nejsou toho charakteru, jestli ten **útok** cílil na **americký vojáky** nebo na, na **naše vojáky**. Všeobecně se to odehrálo v tom režimu, jak jsem říkal, **naši vojáci** v té době byli přítomni toho, čemu my říkáme street /nesrozumitelné/, to znamená toho **jednání** s civilním obyvatelstvem.

osoba

Další otázka, prosím. Tomáš Drahoňovský.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, redaktor ČT

Tomáš Drahoňovský ještě jednou. Můžete nějakým způsobem popsat, kdo vlastně ti **vojáci** byli? Je mi jasné, že identitu nezveřejňujete, nicméně obecně šlo o zkušené **vojáky**? Byla to už jejich několikátá mise? Nějaké třeba osobnostní charakteristiky, pokud znáte? Jak jste sám, sami řekli, byli to vaši známí a téměř přátelé. Děkuji

Petr PAVEL, náčelník **Generálního štábu AČR**

Všichni ti **vojáci** patřili mezi zkušené a operacemi protřelé **vojáky**. Pouze jeden z nich, jeden z těch padlých byl v **Afghánistánu** poprvé, ostatní minimálně dvakrát, třikrát, někteří i čtyřikrát. Jeden z těch padlých měl za sebou celkem šest **mezinárodních** operací, takže i vzhledem k věku mezi 29 - 38 lety je jasné, že už to byli všechno zkušenější **vojáci**.

osoba

Další otázka? Pokud již nejsou otázky, děkuji vám.

Petr PAVEL, náčelník Generálního štábu AČR

Děkujeme.